

למי להצביע?

לקראת הפרימריז במפלגת העבודה

:: אודי מנור

ובמשרד שלו. הדבר היחיד שמבחינתי היה וממשיך להיות חשוב הוא המאבק על תפקודה של הכלכלה והחברה הישראלית. זו הסיבה שתמכתי בפרץ וזו הסיבה שהיום אין לי כוונה לעשות זאת, גם לאור החלופות.

אומרים שפרץ נרמס שוב על-ידי התקשורת הנשלטת על ידי אוליגרכים. לא זכור לי שהאוליגרכים סתמו את הפה לאלי הורביץ כאשר אמר מיד לאחר המלחמה שאין שום סיבה לקצץ בתקציב המדינה, אלא להפך יש לנקוט מדיניות מרחיבה. כנראה שהורביץ הפנים את נאומו של פרץ לאחר נצחוננו. אף אוליגרך לא יכול למנוע משר בטחון את יכולת הפעולה, את יכולת המאבק, את יכולת האמירה, את יכולת ההסבר. עמיר פרץ לא פעל, לא נאבק, לא אמר ולא הסביר כלום.

"אפילו" המלחמה זימנה לו הזדמנות פז להוכיח את התיזות הסוציאל-דמוקרטיות ("תראו איך נראה העורף. זו תוצאה של 20 שנות הפרטה" וכיו"ב). להוכיח, ולעשות. כי הוא ישב אותו זמן ליד שולחן הממשלה. ודברים שרואים משם... ומי שלא פעל, לא נאבק, לא אמר ולא הסביר כלום בשבתו כשר (בכיר) בממשלה, למען הדברים בשם התחייב בפני הבוחרים, שמצידם נתנו לו את אמונם בדיוק בשביל הנושאים הללו, שלשיטתו כאמור הם בנפשנו, לא ראוי לאמון הציבור.

מה החלופה?

כאמור, אין. אבל חלק מהפוליטיקה זה להבין שיש גרסיות בפוליטיקה. גרסיה, כלומר, הכרה בביזיונות, הכרה שמחייבת צניעות, צניעות שפירושה פסיביות, פסיביות שפירושה יותר דגש על המסר הכללי ופחות הצהרות מחוייבות לאיש כזה או אחר. מי שממשיך לצעוק בקול רם "עמיר פרץ", עשוי להיתפס כצר אופק, כדוגמט, או כשפוט. ולמה זה גרוע? כי גם לאמינות יש חשיבות בחיים ואפילו בפוליטיקה.

התרשמתי מפרץ עמוקות בביקורו בתמוז לפני כ-20 שנה. הזדהיתי עם פרץ במאבקי העובדים שניהל. התרשמתי עמוקות בימים בהם היה פרץ ח"כ זוטר, היחיד כמעט שדיבר באומץ מעל בימת הכנסת בעד חוק שכר מינימום, פנסיה ממלכתית ושאר צעדים בוני חברה. הצבעתי עם אחד.

את השחר של ה-10 בנובמבר 2005 בבית המפלגה בשכונת התקווה לא אשכח לעולם. לראשונה בחיי הבוגרים כאזרח חשתי טעמו של שינוי פוליטי (ביולי 1992 לא הייתי בארץ). גם את הנאום של פרץ באותה הזדמנות לא אשכח. וגם את האופן בו דיברו עליו ואילו בתקשורת באותו בוקר ובימים שבאו לאחר מכן. הצבעתי עבורו. ולא התאכזבתי מ-19 המנדטים. ואפילו הייתי מוכן לבלוע את 'שר הבטחון'.

אבל היום, לאחר שנה, אני לא רואה שום סיבה לתמוך בפרץ. שום סיבה.

למה? כי פרץ נאלם. לא ברור לי מה קרה. לא רוצה לדעת איך הוא מתנהל במישור האישי

אומרים שפרץ נרמס שוב על-ידי התקשורת הנשלטת על ידי אוליגרכים. לא זכור לי שהאוליגרכים סתמו את הפה לאלי הורביץ כאשר אמר מיד לאחר המלחמה שאין שום סיבה לקצץ בתקציב המדינה, אלא להפך יש לנקוט מדיניות מרחיבה.

ומי שלא פעל, לא נאבק, לא אמר ולא הסביר כלום בשבתו כשר (בכיר) בממשלה, למען הדברים בשם התחייב בפני הבוחרים, שמצידם נתנו לו את אמונם בדיוק בשביל הנושאים הללו, שלשיטתו כאמור הם בנפשנו, לא ראוי לאמון הציבור.

ובלי קשר לפרץ, הפוליטיקה בישראל נמצאת בשפל חמור. ללכת היום ולהסביר לציבור שפרץ הוא האיש המתאים לעמוד במפלגת העבודה, כי "ההון הגדול", כי "התקשורת", כי "הציבור מטומטם", כי "יש פער בין הצהרות למעשים", כי "הנה השגנו 300 העלאה בשכר המינימום" ושאר מינימליזמים פוליטיים חשובים פחות או יותר, זה להתעלם מהמשבר העמוק בו נמצאת הפוליטיקה בישראל. אין ברירה ויש לתרום לשיקומה. ומכאן שיש להגיד לפרץ: "לא". לא "לא" של הגלייה לנצח, אלא "לא" של "לא עכשיו". וגם של "תלמד, תחשוב, תסביר, ואז נראה". אבל היום: "לא".

ההגיון הזה, אגב, מוביל בהכרח לתמיכה בעמי איילון. אבל רק ההגיון הזה ולא שאר ההגיונות שמופיעים כאן וכאלו שלא מופיעים כאן, וכידוע – אלא אם יש לך כדור בדולח כמובן, או אבן חכמים איזוטרתית השמורה לידועי ח"ץ – הפוליטיקה (כמו החיים האנושיים אגב) מלאה בהגיונות שותרים.

פוליטיקה היא ענין לפוליטיקאים, אבל לא רק לפוליטיקאים. בסופו של דבר, או לפחות ברגעים מסויימים, הפוליטיקה, או לפחות חלק ממנה, מסורה בידי סתם אנשים, שלא מכירים ולא רוצים להכיר (על אף שחלקם עושים את עצמם כאילו שהם כן מכירים) את מסדרונות הכוח, החנופה, החשבונאות, הספינוולוגיה והמניפולציה. הפריימריז הם רגע כזה, והאנשים הם אנחנו. ואנחנו בדרך כלל (להוציא את הרגעים שחלקנו שולפים את כדורי הבדולח והפרשנות המוסמכת על כתבי הקודש), מקיימים דיאלוג מאוד מאוד מורכב: בינינו לבין עצמנו, בינינו לבין שכנינו, שמצידם מדברים עם השכן של השכן של השכן, והשיח הפוליטי הזה, שהוא כל כך לא מקצועי ולעתים מבוסס על תדמיות והבלים, הוא הוא השיח הציבורי שממנו אמור לצאת מועמד מסויים ולו 40.01% מהקולות (בסיבוב הראשון).

בקיצור, אנו נמצאים בשלב של שיח מוסרי, ומנקודת מבט מוסרית, מוסרית-פוליטית כמובן, פרץ לא ראוי היום לאמון הציבור. כל ציבור. גם הציבור הקטן של חברי מפלגת העבודה, וגם הציבור הקטנטן המרכיב את "סוד".

אז מה עושים?

ומה עשינו לפני נובמבר 2005 ולפני מרץ 2006? הסברנו. שכנענו. הפקנו טיעונים. הדפסנו

חילקנו ונלחמנו עליהם. בכל מה שאמרנו, על פרץ ועל דרכו, על דרכו שהיא דרכנו, על דרכנו שהיא מדינת רווחה סוציאל-דמוקרטית, לקחנו מחויבות מול ספקנים, מול ציניקנים, מול שמרנים. לצערי ולכושתי לא פעם בחודשים האחרונים, פרץ הוכיח את כל מה שהספקנים אמרו.

כל שנותר היום הוא להגיד, כמו לפני נובמבר 2005 ומרץ 2006, רק דבר אחד: "ישראל צריכה למען כל אזרחיה להפוך למדינת רווחה סוציאל-דמוקרטית". ואז לדבר שוב על היתכנותה, סיכוייה, ואופן מימושה של מדינה כזו. מכאן ועד פרץ המרחק היום בלתי ניתן לחצייה.

מי שממשיך לצעוק בקול רם "עמיר פרץ", עשוי להיתפס כצד אופק, כדוגמת, או כשפוט. ולמה זה גרוע? כי גם לאמינות יש חשיבות בחיים ואפילו בפוליטיקה.

קצה הקרחון

איל גרוס מסביר עוד על תוכניות הביטוח החדשות בקופות החולים: "מה יקרה עכשיו: אחוז משמעותי מהאוכלוסיה יהיה מבוטח בביטוח הזה והלחץ להכניס תרופות מצילות חיים לסל יקטן. כך שהאוכלוסיה שלא תוכל לרכוש את הביטוח הזה, תופלה עוד יותר. כאשר רק מיעוט האוכלוסיה, ובפרט המיעוט העני, לא יהנה מכל התרופות שאינן בסל, הלחץ להכניס לסל יהיה כה חלש – מה שרק יגרום לשחיקה גדולה עוד יותר של הסל. הפגיעה בעקרון האוניברסליות קשה, ויש כאן מעין מהלך הפוך של העדפת הסלקטיביות על האוניברסליות. סל הבריאות הבסיסי יהפוך להיות ה"אוניברסלי" כביכול, אך כזה שרק עניים צריכים אותו, וכמו כל שירות אחר שהוא שירות לעניים, יהיה לשירות עני. ושימו לב לכך שהמבוטחים שלא יצטרפו לתוכנית החדשה, יאלצו לעבור לרובד ביטוחי נמוך יותר. השדרוג לתוכנית החדשה יעשה באופן אוטומטי, אך אלו שידעו לקופה שאינם מעוניינים בשדרוג, יאלצו לעבור לתוכנית פחותה הכוללת כסויים פחותים מאלה הניתנים להם היום. כך שמי שלא יכול לשלם יותר – יקבל עוד פחות מהיום, וזאת כמובן מעבר למי שלא יכול להשתתף בביטוח המשלים כלל" (מתוך: <http://www.notes.co.il/gross/29458.asp>).